

MEER DOEN DAN HET GEWONE
Ekklesia Amsterdam, 5 november 2017

Henk Baars

Wie waagt, zet iets op het spel; zijn geld, zijn gezondheid, zijn toekomst zijn gezin, zijn leven of zijn geloof, maar altijd met het oog op iets anders, iets groters, iets dat hem verder zal brengen. Een van de dingen die ik, wellicht heel onverstandig, geleerd heb in het leven is dat je gewoon op alles ja moet zeggen. Dat klinkt natuurlijk uiterst ongezond, toch heeft het mij zoveel dingen laten zien en nog steeds. In het begin van je beroepsleven, of vrijwilligersleven of misschien wel je totale leven was dat voor mij een manier. Misschien naïef, maar het heeft me nooit geschaad. Pas nog werd ik gevraagd om gedurende de zomer in Ghana les te geven in diaconaal opbouwwerk aan onafhankelijke kerkleiders. Mijn hemel, dat kan ik toch helemaal niet en dan ook nog in het Engels. Maar ik heb toch ja gezegd en ik wist niet wat ik meemaakte. Totaal andere wereld. Het was fantastisch en het bleek nog nuttig ook. Natuurlijk, je kunt alle vragen die op je af komen, ook zorgvuldig overwegen en dan gedeicideerd nee zeggen en ook ik heb natuurlijk heel wat nee's gehad van heel veel mensen op verzoeken van mijn kant. Ik voelde altijd iets van, wat een 'slappe' enzovoort. Niet terecht natuurlijk, maar als je zelf ergens heel enthousiast over bent, dan kun je een nee maar moeilijk horen. Je moet natuurlijk niet waaghalzig worden, maar ook daar zitten leerpuntjes aan. Ik was ooit bedrijfspastor bij Hoogovens en ik ging mee met de jongens van de bedrijfsschool op survivalskamp. En wel klimmen in Luxemburg. We waren gezekerd, dus er kon niet veel gebeuren, maar er kwam een moment dat ik na een uiterste krachtsinspanning, maar vooral geestelijke spanning, los moest laten. Het moment waarop je dat besluit, daar gaat het over. Want je vertrouwt die anderen niet die aan de touwen zitten. Dat is het moeilijkste, vertrouwen. Je valt een stukje in en je word opgevangen. Mijn moeder zei altijd, heb vertrouwen kind, daar gaat het om - het werd een levensfilosofie van haar. En ik vind dat ze gelijk had.

Maar wagen is ook meer doen dan het gewone. In de voorgelezen tekst wordt, als we dat eventueel zouden doen, ook nog eens het koninkrijk beloofd, maar dat geloven we eigenlijk niet. Dat is wat met die kameel bedoeld wordt. We lezen de tekst, maar geloven het niet. Want ben je nu helemaal lijp, zoals ze in Den Haag zeggen. Het is bijna onoverkomelijk en meestal blijven we bij het onderhouden van de geboden, want dat is al heel veel. Om heel eerlijk te zien ik zie soms christelijke wat meer evangelicale groepen in Den Haag daar veel dichterbij komen. Donderdag praatte ik nog met een aantal in Spoorwijk, een niet zo best wijkje in Den Haag. Zestig straatarme mensen met alle moeilijkheden van dien, schulden niet te kort, de predikant bracht Me Too ter sprake en dan blijkt dat het merendeel van de vrouwen seksueel werd misbruikt en niet een beetje. En toch ze brengen per viering vijftig euro op voor een project in Peru, waar de mensen nog armer zijn. Vijftig euro is echt heel veel in Spoorwijk, moet u weten. Iedere zondag weer. En ik merk dat ook bij de vrouwen en kinderen die bij ons (Stek) in de opvang zitten, vrijwel allemaal slachtoffers van mensenhandel zijn en ze vechten elkaar soms de tent uit, maar te midden van al die dikwijls wanhopige problemen (verkrijgen van een status) zijn ze op een radicale wijze solidair met elkaar. Niks te verliezen wagen ze alles.

Tja, dat koninkrijk. Ik ga er maar vanuit dat het een beeld is voor een samenleving waarin niet een politieke partij de lakens uitdeelt, maar waar God het voor het zeggen heeft. Dat klinkt wat vroom, maar het gaat om de ervaring dat je Gods aanwezigheid kunt voelen aan de manier waarop mensen met elkaar omgaan. Binnengaan in het koninkrijk, deel krijgen aan de komende wereld, een schat hebben in de hemel, en gered worden. In al die uitdrukkingen gaat het om een leven vanuit het geloof dat het mysterie God ervaarbaar aanwezig kan zijn, zoals vroeger een koning bescherming gaf aan zijn onderdanen. Met dat visioen trok Jezus met een groepje radicale aanhangers volgens de schildering van Lukas door het land. Daarin leken ze op de in die tijd ook elders rondtrekkende filosofen die ongehuwd waren, al hun bezit hadden weggegeven en demonstratief rondtrokken om te protesteren tegen de weelde en luxe van de rijken van die tijd. Het Schriftverhaal lijkt overigens eerder gericht op een latere gemeente die worstelt met de kloof tussen arm en rijk, en die zich realiseert dat het eigen

belang een fors obstakel is bij het verwerkelijken van de droom van het Rijk Gods. Het gaat dus over het in de ban zijn van het eigenbelang. Daarmee gaat het over ons. Het is voor iedereen moeilijk om werkelijk plaats te maken voor meer dan het eigenbelang. En het maakt niet uit of je vermogen in de miljoenen loopt of dat je maar net rond kunt komen.

Maar het lijkt er toch op dat je dat koninkrijk er toch ook niet zomaar even bij kunt doen. Het zit het burgerlijke leven altijd op een bepaalde manier in de weg. Je kunt er als het ware niets buiten houden, ook niet de eventuele appeltjes voor de dorst of wat dan ook. Je komt voor allerlei vragen te staan, ieder op zijn eigen niveau. Doe je mee aan de ratrace, doe je mee aan steeds meer keuze, als je al denkt er onderuit te kunnen komen, want dat is nog een van de lastigste dingen. En help je er anderen dan mee? Verander je iets aan de economisering op alle levensvlakken? Wat onthoud je je kinderen als je veel soberder gaat leven? Met rijkdom kun je ook veel goed doen, is bekend. Ik zou er wat voor over hebben om vermogende mensen te vinden die de projecten waar ik in Den Haag allemaal mee bezig ben, in wat rustiger vaarwater te brengen. Zo is het natuurlijk ook. Rijkdom kan je afstompen en armoede al helemaal. Misschien is het zo dat zolang je je dit soort dingen afvraagt, je er nog niet bent. Maar het kan zijn dat je het plotseling weet. Een diepe intuïtie, voorbij je rationele handelen.

De huiver voor een gewaagde stap wordt meestal overwonnen door het gevoel, ja nu weet ik het! Zo kan een proces in een mens gaan, het zal van persoon tot persoon verschillen en is van te voren niet te voorspellen. Je hebt het niet zelf in de hand. Maar die bult van de kameel kan plotseling ineens weg zijn. En het verhaal van die mislukte roeping van die man bij Jezus, ja, je wilt toch niet mislukt zijn, als je tenminste meer dan het gewone wilt. Wat er dan gebeurt? Je kunt verliefd worden, het overkomt je, het raakt je op zo'n wezenlijk en zo'n effectief niveau dat je je in staat voelt een keuze te maken en een stap te zetten. En ook al weet je niet wat je je bij God moet voorstellen, die steek in de weke delen van je lijf is binnengaan in het Koninkrijk van God.

U kent misschien dat derwisj-sprookje uit de islamtraditie. 'Een wilde bergstroom baant zich woest een weg van de steile top naar de voet van het gebergte. Daar loopt de stroom vast in het mulle woestijnzand. Radeloos van angst probeert hij alle kanten uit zijn weg te vervolgen, maar alles is vergeefse moeite. Dan hoort hij een stem die hem influistert: "Geef je over aan de wind. Die zal je opnemen en over het zand heenvoeren." De stroom denkt er niet over om zich aan zoiets vluchtigs als de wind over te geven en worstelt wanhopig verder. Ten einde raad geeft de stroom zijn pogingen op en besluit het er maar op te wagen. Hij geeft zijn damp over aan de wind die deze zorgzaam opneemt en veilig over het woestijnzand voert. Mijlen verderop laat de wind het water zachtjes weer vallen en de stroom vervolgt zelfstandig zijn weg.'

Vanaf het moment dat je je laatste verzet opgeeft en het er dan maar op waagt, is er toekomst en stroomt het leven weer verder.